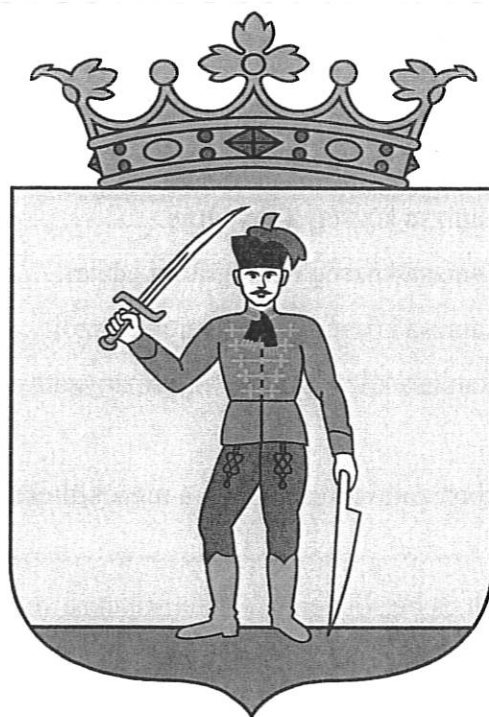

**A MAGYARKANIZSA KÖZSÉGI MIGRÁCIÓK KEZELÉSÉNEK FEJLESZTÉSÉT
CÉLZÓ HELYI CSELEKVÉSI TERV
2025 – 2029**

Magyarkanizsa, 2025. októbere

9. fejezet

A sikeresség monitorozása és kiértékelése.....	64
--	----

Meggyőződésem, hogy a terv minden érintett és felelős intézmény, szervezet és egyén számára hasznos lesz tevékenységeik megerősítésében és a jobb eredmények elérésében, ezért köszönetet mondok mindenkinek, aki részt vett annak kidolgozásában.

Magyarkanizsa község polgármestere
Fejsztámer Róbert

MI A MAGYARKANIZSA KÖZSÉGI MIGRÁCIÓK KEZELÉSÉNEK FEJLESZTÉSÉT CÉLZÓ HELYI CSELEKVÉSI TERV?

Ebben a dokumentumban, amely a migrációk kezelésének fejlesztését célzó helyi cselekvési tervezés során készült, a döntéshozatali folyamat arra vonatkozik, hogy a 2025–2029 közötti időszakban milyen, a különféle kategóriákba tartozó migránsok életkörülményei szempontjából jelentős változtatásokat kívánunk megvalósítani helyi szinten. Ennek a folyamatnak az alapja, hogy meghatározzuk a közösség valamennyi társadalmi szereplőjének bevonására és kapacitásai kihasználására szolgáló legmegfelelőbb módot a terv megtervezése és végrehajtása során. *A migrációk kezelésének fejlesztését célzó helyi cselekvési tervet* a tervezési folyamat eredményeként, illetve olyan tervezési döntésként értelmezzük, amely meghatározza a helyi közösség élete e területére vonatkozó fejlesztési célok megvalósításának alapvető módjait.

E dokumentumban a menekült és belső menekült személyek alatt azok a személyek értendők, akik a volt jugoszláv köztársaságok területén zajló háború, valamint Koszovó és Metóhia bombázása miatt kényszerültek otthonaik és lakóhelyük elhagyására. A terv foglalkozik azon személyekkel is, akik időközben a Szerb Köztársaság állampolgáraivá váltak, de továbbra is egzisztenciális problémákkal küzdenek, amelyek a menekültstátusz ideje alatt keletkeztek. A visszatelepülők pedig azok a szerbiai polgárok, akiknek nem volt vagy elveszítették tartózkodási jogukat az Európai Unió valamely tagállamában.

A menekültek, a belső menekültek és a visszatelepülők helyzetének javítását célzó Magyarkanizsa községi első helyi cselekvési terv a következő projektben való részvétel eredményeként jött létre: *A Szerb Köztársaság Kormányának a menekült és belső menekült személyek ügyében illetékes intézményeinek támogatása*. A projekt általános célja annak az állami szintű megoldásnak a megtalálása volt, amely támogatást nyújt a Szerb Köztársaság Kormányának ahhoz, hogy hatékony és fenntartható módon válaszoljon a menekültek és belső menekültek szükségleteire. A projektet az Európai Unió támogatta, a Nemzetközi Migrációs Szervezet (International Organization for Migration – IOM) pedig végrehajtotta azt. A projekt felhasználói a Szerb Köztársaság Kormányának a menekült és belső menekült személyek ügyében illetékes intézményei voltak: Szerb Köztársaság Menekültügyi és Migrációs Biztossága (MMB), Koszovóért Felelős Minisztérium (KFM) és a Munkaügyi és Szociálpolitikai Minisztérium (MSZM), valamint egyéb illetékes minisztériumok, a menekült és belső menekült személyek községi bizottságai és a kiválasztott községek. E terv felülvizsgálata a Szerb Köztársaságnak a migrációkezelésért és a visszatelepülők integrációjáért felelős intézményei kapacitásainak bővítését célzó projekt keretén belül történt meg, amelyet az IOM a Menekültügyi Biztossággal együttműködve hajt végre.

Összegezve a migrációk kezelésének fejlesztésére vonatkozó helyi cselekvési terv a következő:

A migráncscsoportok alatt e dokumentum keretében a következők értendők:

Menekültek – Az ENSZ Menekültek helyzetére vonatkozó egyezménye (1951) értelmében menekültnek minősül mindenki, aki faji, vallási okok, nemzeti hovatartozása, illetve meghatározott társadalmi csoporthoz való tartozása, avagy politikai meggyőződése miatti üldözéstől való megalapozott félelme miatt az állampolgársága szerinti országon kívül tartózkodik, és nem tudja, vagy az üldözéstől való félelmében nem kívánja annak az országnak a védelmét igénybe venni; vagy aki állampolgársággal nem rendelkezve és korábbi szokásos tartózkodási helyén kívül tartózkodva ilyen események következtében nem tud, vagy az üldözéstől való félelmében nem akar oda visszatérni. A menekültekről szóló törvény (Szerb Köztársaság Hivatalos Közlönye, 18/92. szám, Jugoszláv Szövetségi Köztársaság, 42/02. – SZAB és Szerb Köztársaság Hivatalos Közlönye, 30/10. szám) értelmében, menekült az a személy, aki az 1991 és 1998 közötti időszak eseményei és azok következményei miatt menekült el vagy ülték el a volt jugoszláv köztársaságok területéről a Szerb Köztársaság területére. A Szerb Köztársaságban a menekültstátuszt a Szerb Köztársaság Menekültügyi és Migrációs Biztossága ismeri el a Menekültekről szóló törvénnyel összhangban Szerb Köztársaság Hivatalos Közlönye, 18/92. szám, Jugoszláv Szövetségi Köztársaság, 42/02. – SZAB és Szerb Köztársaság Hivatalos Közlönye, 30/10. szám). A jelen dokumentumban a menekült és elűzött személyek alatt mindazokat értjük, akik a volt jugoszláv köztársaságok területén zajló háború miatt kényszerültek otthonaik elhagyására, beleértve azokat is, akik időközben a Szerb Köztársaság állampolgárságát szerezték meg, de továbbra is rendezetlen egzisztenciális problémákkal küzdenek, amelyek menekültstátuszuk idején keletkeztek. A menekültek 1996. évi összeírása szerint a Szerb Köztársaság területén 537.937 személy rendelkezett ilyen státusszal. Azóta számuk jelentősen csökkent, mégpedig több mint 80%-al, így a Szerb Köztársaságban jelenleg 24.862 menekült személy tartózkodik. A menekült személyek számának csökkenése főleg a Szerb Köztársaságba való integrációjuknak az eredménye. Az 1996. évi összeíráson regisztrált 537 937 menekült és 79 791 háború sújtotta személy közül több mint 350 000 fő szerezte meg a Szerb Köztársaság állampolgárságát, ami a menekültek legnagyobb mértékű integrációs folyamatának számít Európa modernkori történelmében.

A belső menekültek (BM) olyan személyek akik kényszerből hagyták el otthonaikat, de saját országuk határain belül maradtak. Otthonaik kényszerből való elhagyásának okai különbözők: háború, erőszak, az emberi jogok nem betartása, politikai üldöztetés vagy természetes katasztrófák (földrengés, árvíz és hasonló). Mivel saját országuk területén maradtak, ezért e személyek nemzetközi védelmének lehetőségei korlátozottak. A menekült személyektől eltérően habár az ENSZ speciális egyezménye nem, az ország törvényei, a nemzetközi humanitárius jog és az emberi jogokra vonatkozó nemzetközi jogi aktusok védik őket. E dokumentumban a belső menekültek alatt azokat a személyeket értjük, akik 1999-ben a bombázások következtében elhagyták Koszovó és Metóhia területét, majd tartózkodásukat a Szerb Köztársaság területén jelentették be, és rendelkeznek belső menekült státuszt tanúsító igazolvánnyal. A Menekültügyi és Migrációs Biztosság az ENSZ Menekültügyi Főbiztosságával (UNHCR) együttműködésben 2000-ben megszervezte a Koszovó és Metóhia Autonóm Tartományból kényszerből elköltözött belső menekültek összeírását, melynek során 187.129 ilyen személyt jegyeztek fel. A 2000 és 2005 közötti időszakban a Koszovó és Metóhia Autonóm Tartomány területéről további 20.000. személy költözött el, így 2005. végén a Szerb Köztársaságban – Koszovó és Metóhia Autonóm Tartományt nem beleszámítva – 209.021 belső menekült volt nyilvántartva. 2024-ben a Szerb

Az ideiglenes védelem kormányrendelettel kerül engedélyezésre abban az esetben, ha tömegesen érkeznek olyan menekültek, akik nem tudnak visszatérni származási országukba vagy szokásos tartózkodási helyük szerinti országba. A Szerb Köztársaság Kormánya a 2023.03.16-án megtartott ülésén meghozta Az Ukrajnából érkező elvándorolt személyek ideiglenes védelméről szóló kormányrendelet módosításáról szóló kormányrendeletet (Szerb Köztársaság Hivatalos Közlönye, 21/2023. szám), amellyel az Ukrajnából érkező személyek ideiglenes védelme 2024. március 18-áig lett meghosszabbítva. A Szerb Köztársaság Kormánya a 2022. március 17-én megtartott ülésén meghozta Az Ukrajnából érkező elvándorolt személyek ideiglenes védelméről szóló kormányrendeletet és azt a kormányhatározatot, amellyel elfogadásra került Az Ukrajnát elhagyó, vagy fegyveres cselekmények miatt oda visszatérni nem tudó ukrán állampolgároknak és a veszélyeztetett lakosságnak befogadási terve.

A státusz nélküli, segítségre szoruló bevándorlók olyan személyek, akik a Szerb Köztársaság területére a szomszédos országokból léptek be, és akik a Közel-Kelet és Afrika háború sújtotta területeiről származnak. A megnövekedett migránsáradatnak megfelelően a Szerb Köztársaság Kormánya 2015. június 18-án létrehozta a Vegyes migrációk kezelésével foglalkozó munkacsoportot, amelyet az öt érintett minisztérium miniszterei alkotnak, beleértve a Szerb Köztársaság Menekültügyi és Migrációs Biztosságának képviselőjét is. A Munkacsoportot azzal a feladattal hozták létre, hogy nyomon kövesse, elemezze és megvitassa a Szerb Köztársaságban zajló vegyes migrációs áramlások kérdéseit, különös tekintettel az e területen felmerülő problémákra, továbbá állapot-elemzéseket és intézkedési javaslatokat készítsen a felmerült problémák megoldására, valamint az illetékes állami szervek és más, a vegyes migrációs áramlásokkal foglalkozó szervezetek és intézmények álláspontjainak összehangolására.

Gazdasági bevándorlók – A modern világban a migráció jelentős részét elsősorban gazdasági indítékok vezérlik, mint például a munkakeresés, vagy a jobb életszínvonal és életkörülmények. Földrajzi kiterjedése és méretei miatt a gazdasági migráció a népességvándorlás egyik legjelentősebb formája. A népességvándorlás, mint a globalizációs folyamat szerves része, a különböző kontinensek, régiók és országok közötti, valamint azokon belüli munkaerő-mobilitáson keresztül kihatással van a munkaerőpiacra. Hasonlóképpen, ez a folyamat a munkák nemzetközi migrációjára is hatással van, és gyakran pénzügyi válságok, valamint a gazdasági blokkok fejlődésében mutatkozó aszimmetria ösztönzi. A Nemzetközi Migrációs Szervezet legfrissebb jelentése szerint a nemzetközi migráció növekedése figyelhető meg, összhangban a mai trendekkel. Így 2024-ben a világon élő nemzetközi migránsok száma becslések szerint 281 millió, ami a világ népességének körülbelül 3,6%-át teszi ki. Az új évezred elejéhez képest a migránsok száma a világon 131 millióval, a teljes népességhez viszonyított arányuk pedig mindössze mintegy 1,2%-kal nőtt. Ugyanezen jelentés szerint a gazdasági migránsok száma 2024-ben 169 millió volt, ami a nemzetközi migránsok teljes számának 60%-a, akik akár 831 milliárd USD-t is küldtek. (amely az évezred elei összegnek a többszöröse). A Szerb Köztársaság hagyományosan a kivándorlás, de a bevándorlás és a tranzitmigráció országa is. Ebben a dokumentumban a fenti kategóriákon túl, a társadalmi és gazdasági tranzíció következményeként a körkörös migrációt, mint legális migrációt és annak fejlesztési szegmensét is vizsgáljuk, és mivel a helyi közösség számára fontos, meg kell határozni a diaszpórát, mint fejlesztési erőforrást, valamint annak hatását a helyi környezetre.

A körkörös migráció a személyek átmeneti és általában ismétlődő mozgása – általában munkavállalási célból – egy származási terület és egy célterület között. Ez a népességmobilitás jól ismert mintázata, legyen szó akár nemzetközi, akár vidék-város migrációról.

A diaszpóra egy olyan népcsoport tagjaira utal, akik anyaországukon kívül élnek. A diaszpóráról és a régióban élő szerbekről szóló törvény (2. szakasz 1. bekezdés) szerint a diaszpórához tartoznak a Szerb Köztársaság azon állampolgárai, akik külföldön élnek, a szerb nemzethez tartozó személyek, akik a Szerb Köztársaság területéről és a régióból költöztek el, és azok leszármazottai.

befejezésére vagy meglévő lakóházak felújítására (a Szerb Köztársaság Menekültügyi és Migrációs Biztosságával együttműködésben).

- SC1c. A 2025–2029. közötti időszakban legalább 2 visszatelepülő család számára építőanyagot kell biztosítani régi családi házak felújítására.

SPECIFIKUS CÉLOK – SC2

- SC 2a. A 2025–2029. közötti időszakban a kis családi vállalkozások megindítására előlátott alapból ösztönözni az önfoglalkoztatást (a kis- és középvállalatokkal és a VAT fejlesztési alapjával együttműködésben).
- SC 2b. A 2029. év végéig legalább évi 3-3, a kis családi vállalkozások megindítását célzó csomagot kell biztosítani menekült és belső menekült személyek számára.
- SC 2c: A község gazdasági fejlődésének érdekében 2029 végéig a Magyarkanizsa község területén kapcsolatokat és együttműködést kell kiépíteni és a meglévőket megerősíteni a diaszpóra tagjaival, mégpedig adatbázis és felhasználói hálózat létrehozásával.
- SC 2d. A helyi cselekvési terv által érintett, legveszélyeztetettebb felhasználói csoportok számára hozzáférést biztosítani a szociális védelmi jogokhoz és szolgáltatásokhoz.

SPECIFIKUS CÉLOK – SC3

- SC 3a. 2029 végéig legalább három tematikus műhelymunka, kerekasztal-beszélgetés, médiakampány és egyéb tevékenység megszervezésével biztosítani kell a helyi intézmények megerősítését és hálózatosodásának támogatását az emberkereskedelem megelőzése terén, valamint az emberkereskedelem áldozatainak nyújtott szolgáltatások minőségének javítását, továbbá a helyi emberkereskedelem-ellenes csapatok létrehozását.
- SC 3b. A migránsokkal és a veszélyeztetett csoportokkal kapcsolatos tolerancia folyamatos erősítése fórumok és kerekasztal-beszélgetések szervezésével.
- SC 3c. A helyi önkormányzatok kapacitásainak állandó képzésekkel való bővítése a migrációkezelés terén.

A becslések szerint a helyi cselekvési terv 2025–2029 közötti végrehajtásához körülbelül 100 000 eurónak dinárban kifejezett ellenértékét kell elkülöníteni, valamint 10 000 eurónak dinárban kifejezett ellenértékét a helyi költségvetésből, 10%-os részvállalás alapján.

A helyi cselekvési terv tartalmazza a végrehajtás tervezett intézkedéseit, amelyek magukban foglalják a **helyi struktúrákat**, valamint a **különbféle intézkedéseket és eljárásokat**, amelyek biztosítják a terv sikeres megvalósítását.

A helyi cselekvési terv végrehajtásának irányítási struktúráját annak elfogadását követően a *Migrációügyi és Tartós Megoldások Tanácsa* mutatja be, melynek feladata a *Magyarkanizsa községben élő menekültek, belső menekültek és visszatelepülők helyzetének javítására vonatkozó helyi cselekvési terv végrehajtását irányító terv kidolgozása lesz.*

A helyi cselekvési terv alkalmazásának **operatív struktúráját** a Magyarkanizsai Egészségház, a Magyarkanizsai Rendőrkapitányság, a Magyarkanizsai Szociális központ, a Magyarkanizsai Vöröskereszt, valamint a helyi cselekvési terv alapján megalkotott tervek és projektek közvetlen végrehajtásának céljából létrehozott intézmények, szervezetek és csapatok fogják képezni. A helyi cselekvési tervvel összhangban sor kerül a szerepek és felelősségi körök felosztására a helyi közösség különböző szereplői – a megvalósításban részt vevő partnerek – között. Minden szereplő a nyilvánosság és az átláthatóság elvével összhangban fogja vezetni a megfelelő nyilvántartást és dokumentációt, valamint időszakos beszámolókat készíti a munkáról.

amelyek helyi szinten foglalkoznak a szociálisan veszélyeztetett személyek kérdéseivel, valamint a Szerb Köztársaság Menekültügyi Biztosságának képviselője.

A községi munkacsoport tagjai		
Családi és utónév	Szervezet	Beosztás
Újvári Zsombor	Magyarkanizsa Község Képviselő-testülete	elnök
Ždero Marko	Magyarkanizsa Község Községi Tanácsa	a községi tanács kommunális tevékenységekkel és az infrastruktúrával megbízott tagja
Telek Krisztina	Magyarkanizsai Szociális Központ	igazgató
Štrbac Slobodan	Magyarkanizsai Rendőrkapitányság	rendőrkapitány
Đaković Miodrag	Magyarkanizsa Község Községi Tanácsa	a Magyarkanizsa községi menekült- és üldözöttügyi biztos
Pakai Tamás	Magyarkanizsa Község Községi Tanácsa	a Pénzügyi és Költségvetési Főosztály vezetője
Kasza Attila	Magyarkanizsa Község Községi Tanácsa	a Közigazgatási és Községi Főosztály vezetője
Nagy Némedi Dániel	Magyarkanizsa Község Községi Tanácsa	az Építésügyi Főosztály vezetője
Sors Róbert	Horgos Helyi Közösség	a Horgos HK Tanácsának elnöke
Horvát Gergely	Martonos Helyi Közösség	a Martonos HK Tanácsának elnöke
Cseszkó Mónika	Magyarkanizsai Vöröskereszt	titkár
Jenei Ervin	Magyarkanizsa Község Községi Tanácsa	a munkacsoport koordinátora

A községi munkacsoport szerepe a következő volt:

- terveket készített a menekült és belső menekült személyek problémáinak megoldásaira, hogy azok hatékonyan és fenntartható módon tudják kielégíteni saját szükségleteiket, valamint meghatározta a jövőbeni fejlesztési irányokat;
- megfelelő képzéseken fejlesztette saját tervezési kapacitásait;
- közvetlenül a célcsoportoktól és a menekültek és belső menekültek támogatási rendszerében tevékenykedő szociális szereplőktől szerezte be a szükséges adatokat;
- információkat cserélt és a tervezési folyamatban jelentőséggel bíró üléseken vett részt;
- a tervezési folyamat során alkalmazta az eltanult tervezési módszereket;
- meghatározta a fejlesztési célokat és irányokat és együttműködött a különféle releváns helyi és országos szintű szereplőkkel;
- megtervezte a helyi cselekvési terv sikerességének monitorozását és kiértékelését;
- dolgozott a végső dokumentum megírásán.

Szociális Központjának. Külön köszönjük a Szerb Köztársaság Menekültügyi Biztosságának és az IOM projektcsapatának a helyi cselekvési terv kidolgozása során nyújtott szakmai támogatást.

1. FEJEZET:

1.1 A MIGRÁCIÓKEZELÉS JOGI ÉS STRATÉGIAI KERETE

A nemzetközi migrációs jog a migránsokra vonatkozó nemzetközi jogi szabályokat foglalja magában. Mivel nem létezik olyan egységes nemzetközi normagyűjtemény, amely közvetlenül a migránsokra vonatkozna, különböző nemzetközi szerződések rendelkezéseit kell alkalmazni. A Szerb Köztársaság a következő olyan nemzetközi szerződéseket ratifikálta, amelyek közvetve vagy közvetlenül a migránsokra vonatkoznak:

1. Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya;
2. Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya;
3. A menekültek helyzetére vonatkozó egyezmény és A menekültek helyzetére vonatkozóan létrejött jegyzőkönyv;
4. A hontalanok jogállásáról szóló egyezmény;
5. A faji megkülönböztetés valamennyi formájának kiküszöböléséről szóló egyezménye;
6. A gyermekek jogairól szóló egyezmény;
7. Fogytékossággal Élő Személyek Jogairól szóló Egyezménye;
8. Az Európa Tanács Emberkereskedelem elleni küzdelemről szóló egyezménye;
9. Emberi jogok európai egyezménye – regionális szintű.

A hazai törvényhozás tekintetében e területet a következő jogszabályok szabályozzák:

1. A Szerb Köztársaság alkotmánya;
2. A minisztériumokról szóló törvény;
3. A migrációkezelésről szóló törvény;
4. A menedéjogról szóló törvény;
5. A menekültekről szóló törvény;
6. A diaszpóráról és a régióban élő szerbekről szóló törvény;
7. A külföldiekről szóló törvény;
8. Büntető törvénykönyv;
9. Az országhatárok védelméről szóló törvény;
10. A diszkrimináció tilalmáról szóló törvény;
11. A külföldiek munkaviszonyáról szóló törvény;
12. Az oktatási és nevelési rendszer alapjairól szóló törvény;
13. Az alapképzésről szóló törvény és A középfokú oktatásról szóló törvény;
14. Az egészségvédelemről szóló törvény;
15. Az egészségbiztosításról szóló törvény;
16. A szociális védelemről szóló törvény;
17. A menedéjogról és az ideiglenes védelemről szóló törvény;
18. A 2021. évre vonatkozó, a migráció témájában a helyi közösségekben elérni kívánt, meghatározott célok elérése érdekében szükséges intézkedések és tevékenységek végrehajtását ösztönző program meghatározásáról szóló kormányrendelet;
19. A menedékjogra jogosult vagy kiegészítő védelemben részesített személyek elhelyezésének prioritási szempontjairól, valamint az ideiglenes szálláshelyül szolgáló lakóterület használatának feltételeiről szóló kormányrendelet.

1.2 A MAGYARKANIZSA KÖZSÉGRE VONATKOZÓ ÁLTALÁNOS ADATOK

1.2.1 Magyarkanizsa község földrajzi elhelyezkedése

Magyarkanizsa község a Szerb Köztársaság északi részén (Vajdaság AT), Bácska északkeleti részén helyezkedik el, az Észak-bácskai körzethez tartozik. Nagyjából 400 négyzetkilométeren terül el a Pannon-medencében. A Tisza bal partján található. A község 13 településből áll. Területének 88%-a mezőgazdasági földterület.

A község keletről Törökkanizsa községgel, dél felől Zenta községgel, nyugati oldaláról Szabadka várossal határos, északi oldalán pedig a Magyarországgal közös határ található. A Tisza-folyó természetes határt képez Törökkanizsa község és Magyarkanizsa község között. Határmenti községként különleges funkciót lát el, mivel itt található Szerbia egyik legforgalmasabb kapuja az Európai Unió irányában – a horgosi határátkelő. Szabadkától 40 km, Újvidéktől 120 km, Belgrádtól 200 km, Budapesttől pedig 190 km távolságra található.

Magyarkanizsa területe részben a Tisza-folyó partján, 81 m tengerszint fölötti magasságon helyezkedik el, a másik része pedig a Telecskai-dombságon 106 m tengerszint fölötti magasságon. E különbség jelentős szerepet játszott a település kialakulásában.

Előnyös elhelyezkedése annak köszönhető, hogy autópálya szeli át, amely Magyarországra, ellenkező irányban pedig Újvidékre és Belgrádba vezet. A község mind a 13 települését aszfaltozott úthálózat köti össze. Magyarkanizsa autóbuszpályaudvarral és -megállókkal rendelkezik. Területén vasúti közlekedés is zajlik, mégpedig a Horgos–Szabadka és a Horgos–Szeged reláción, amely nemzetközi jelentőséggel bír. A folyami közlekedés a Tisza-folyón zajlik.

A község éghajlata pannon kontinentális sztyeppi, amelyet forró nyarak és hideg telek jelentős hőmérsékleti kilengésekkel jellemeznek. Az évi átlagos hőmérséklet a községben 11,2°C. Leggyakrabban északnyugati és északi szelek fújnak, az éves csapadékmennyiség 540-560 mm.

A község vizekben gazdag, mégpedig a következő felszíni vizekben: Tisza-folyó, Tisza-Palics-csatorna a Velebit akkumulációs tóval (100 ha), Kapitány-rét halastó (600 ha) és a Kőrös nemzetközi csatorna. Magyarkanizsa területén a következő talajfajták találhatók: csernozjom, mezei feketeföld, réti feketeföld; míg kisebb területeken szikes talaj fedezhető fel (sós földterületek).

A község területén geotermikus vizek is találhatók, amelyek 1140 m mélységből törnek fel és akár a 72°C hőmérsékletet is elérhetik. E vizeket kiegészítő terepiás gyógyvízként alkalmazzák.

1.2.2 Magyarkanizsa község történelme

A Tisza menti régészeti feltárások alapján feltételezhető, hogy Magyarkanizsa település központi részén már a bronzkorban is település állt. Az emberi élőhely kialakulását a Tisza-folyó közelsége és gazdagsága, a folyón való átkelési lehetőség és a nyugati, déli és északi utak kereszteződése tette lehetővé. A bronzkori település maradványai mellett az alsóbb rétegekben megtalálták a késő kőkori földművesek maradványait és a rézkor leleteit is. Magyarkanizsa földrajzi elhelyezkedésének fontosságát legjobban az mutatja, hogy az őskortól a modern időkig mindig is fontos átkelőhely volt a Tisza-folyón ezen a helyen. Ez lényegében és döntően az, ami megkülönbözteti a bronzkori magyarkanizsai települést, mint a szárazföldi és vízi útvonalak metszéspontjának helyét.

Mivel Magyarkanizsa földrajzi fekvése kedvező, ezért 1960-ban döntés született arról, hogy a környező 12 település községi székhelyévé váljon. Magyarkanizsa településen kívül Magyarkanizsa községhez a következő települések tartoznak: Adorján, Velebit, Völgyes, Zimonić, Kispiac, Kishomok, Martonos, Újfalú, Orom, Tóthfalú, Oromhegyes és Horgos.

1.2.3 Magyarkanizsa község demográfiai adatai

A 2022. évi népszámlálás szerint a községben 20.141 lakost számláltak, ami jelentős csökkenést jelent a 2011. évi népszámláláshoz viszonyítva, mivel akkor 25.343 lakos élt a községben. Az átlagos népsűrűség 50,5 lakos/km², ami a vajdasági átlag alatt van, amely 94 lakos/km². A 2002. évi népszámláláskor Magyarkanizsán 27.510 lakos élt, ám csak tíz évvel később, 2011-ben a lakosok száma 25.343-ra csökkent. Ez azt jelenti, hogy Magyarkanizsa község teljes lakossága 11 év alatt, 2022-ig 20%-al csökkent, azaz 5.202 fővel. A lakosság számának csökkenéséért a születések és az elhalálozások negatív aránya, valamint a lakosság gazdasági okokból történő elvándorlása okolható. A két népszámlálás közötti időszakban jól látható, hogy a városi lakosság – a lakosság egyéb részéhez viszonyítva – kisebb arányban, 18,30%-kal csökkent. A lakosság egyéb részében a helyzet még súlyosabb, mivel itt a lakosság számának csökkenése a két népszámlálás között 22,00% volt.

Magyarkanizsa község területén 12.074 személy (amely a község teljes lakosságának 59,95%-a) falusi környezetben él, 12 településen, míg Magyarkanizsa településen (amely a község székhelye és egy urbánus település) 8.067 lakos él, amely a teljes lakosság 40,05%-a, tehát megállapítható, hogy Magyarkanizsa község lakossága nagyobb arányban lakik falusi környezetben.

A 2022. évi népszámlálás szerint Magyarkanizsa községben 18 etnikai közösség képviselői élnek, így Magyarkanizsa egy többnemzetiségű község. A magyar a legnagyobb nemzeti közösség, amely a teljes lakosság 83,11%-át képezi, a szerb nemzetiségűek a lakosság 7,16%-át, a roma nemzetiségűek a lakosság 4,10%-át teszik ki a 2022. évi népszámlálási adatok alapján.

Magyarkanizsa község területén, a szerb nyelv mellett, hivatalos használatban van a magyar nyelv is. A lakosság korszerkezetét illetően elmondható, hogy a lakosság legnagyobb hányada a középkorúak generációjába tartozik. A legfeljebb 30 éves korú lakosok a teljes lakosság 28,33%-át teszik ki, míg a 60 éves vagy attól idősebb lakosság aránya 31,81%. Az ENSZ Népesedési Bizottságának általánosan elfogadott kritériuma alapján idősnek tekinthető az a lakosság, amelynek legalább 7%-át az idős személyek képezik. Magyarkanizsát érinti ez a folyamat, mivel a teljes lakossághoz viszonyítva magas az idős generációhoz tartozó lakosok aránya.

Magyarkanizsa község lakosságának korszerkezete

Korosztály	A korosztálynak a teljes lakossághoz viszonyított aránya
0-19	18.68 %
20-39	21.23 %
40-59	28.30 %
60-79	26.80 %

előállításában. Az alapanyag-mennyiség növelhető lenne az egységes termőterületek bővítésével, illetve az öntözőrendszerrel ellátott területek növelésével.

A kedvezőtlen tendenciák az állattenyésztésben továbbra is folytatódnak: egyrészt a hús- és tejtermékek importjának liberalizálása, másrészt a hazai termékekkel szembeni minőségi követelmények növekedése és az állattenyésztési költségek rendkívüli emelkedése miatt. Mindezek a negatív folyamatok az állatállomány drasztikus csökkenéséhez és az ágazat egészét érintő súlyos válsághoz vezettek.

Magyarkanizsa községe évről évre arra törekszik, hogy támogassa ezt a jelentős gazdasági ágazatot, mégpedig a költségvetés pénzügyi lehetőségeivel összhangban, az agrárpolitika és a vidékfejlesztési politika végrehajtását szolgáló intézkedési program megvalósításához szükséges források biztosításával. A program célja, hogy hozzájáruljon a mezőgazdasági és állattenyésztési termelésben tapasztalható negatív tendenciák lassításához. Ennek érdekében a községi Agrár- és Vidékfejlesztési Költségvetési Alap évről évre támogatási forrásokat biztosít többek között öntözőberendezések beszerzésére, minőségi tenyészállatok vásárlására, a szarvasmarhák mesterséges termékenyítésének költségeire, valamint egyéb beruházásokra.

A község turizmusa elsősorban a gyógyfürdői kapacitásokra támaszkodik, amely immár százéves hagyománnyal rendelkezik, gyógyvizeiket reumás betegségek kezelésére és rehabilitációs célokra használják. A Magyarkanizsai Gyógyfürdő Rehabilitációs Szakkórház, a Lupus Hotel és az Aquapannon Hotel rendelkezik a legjelentősebb szálláshellyel. Növekszik a magánszálláshelyek kapacitása is. 2023-ban az vendégéjszakák száma 52.611 volt.

Amellett, hogy a község jelentős hagyománnyal rendelkezik a medicinaturizmus és a vendéglátás terén, egyre inkább előtérbe kerül az egészségturizmus, a sport- és rekreációs turizmus, a kulturális turizmus, a gasztronómiai turizmus, továbbá a falusi és az etnoturizmus is.

A község az infrastruktúra fejlesztésén és a községi marketing erősítésén keresztül jelentősen hozzájárulhat a helyi vállalkozások fejlődéséhez ebben a gazdasági ágazatban, ami nagy ösztönzést jelent a potenciál kihasználására és a foglalkoztatás bővítésére.

A szolgáltató szektor, különösen a közlekedés és a nagykereskedelem, kiemelkedő eredményeket ér el, és stabil, jövőbemetató gazdasági ágazatokat képvisel Magyarkanizsán.

1.2.5 Magyarkanizsa község helyi önkormányzata és jogi keretei

A község és szervei hatásköreit, felhatalmazásait és kötelezettségeit *A helyi önkormányatról szóló törvény* (a továbbiakban: Törvény) és más jogszabályok határozzák meg.

A község a hatáskörébe tartozó teendőit az Alkotmány, valamint a törvények által meghatározott módon látja el, továbbá elvégzi azokat a közigazgatási feladatokat és hatásköröket is, amelyeket jogszabállyal ruháztak rá.

Magyarkanizsa község alapszabálya (elérhető Magyarkanizsa község hivatalos honlapján - <http://www.kanjiza.rs/ujlap/site/documents/statut-opstine-kanjiza-2020.pdf>) meghatározza, hogy a község szervein keresztül, az Alkotmánnyal és a törvénnyel összhangban:

1. meghozza saját alapszabályát, költségvetését és zárszámadását, továbbá a község városrendezési tervét és fejlesztési tervét, valamint a helyi gazdaságfejlesztési stratégiai terveket és programokat;
2. gondoskodik a közszolgáltatások ellátásának megszervezéséről és fejlesztéséről, a helyi tömegközlekedésről, az építési telkek és üzleti helyiségek használatáról;

kultúra, tudomány és technológiai fejlesztés, védelem, vészhelyzetek, adatvédelem, oktatás, ifjúság, általános közigazgatás, mezőgazdaság, gazdaság és regionális fejlesztés, munkaügyi kapcsolatok, foglalkoztatás, veteránok kérdései, bányászat és geológiai kutatás, közlekedés, helyi önkormányzat, a polgárok személyi státusza, anyakönyvi kivonat és választójog, szociális védelem, sport, lakhatás, kereskedelem, turizmus és vendéglátás, telekommunikáció, állatorvoslás, egészségügy, környezetvédelem, energia, a közigazgatási felügyelet felügyelete.

A község szervei a következők: Községi Képviselő-testület, a község polgármestere, Községi Tanács és Községi Közigazgatási Hivatal. A vagyoni jogi ügyészséget szabályozó törvény értelmében a községi szerv a Községi Vagyoni jogi Ügyészség is.

A község feladatait a község szervei látják el a törvény és a község alapszabálya által meghatározott hatáskörük keretein belül. Ha a törvény vagy más jogszabály nem határozza meg, hogy melyik szerv illetékes a község hatáskörébe tartozó feladatok ellátására, akkor a községi ügyek szabályozására vonatkozó feladatokat a községi képviselő-testület látja el, míg a jellegüknél fogva végrehajtási feladatokat a községi polgármester és a Községi Tanács látja el.

Magyarkanizsa Község Képviselő-testülete – A Képviselő-testület a község legfelsőbb szerve, amely ellátja az Alkotmány, a törvények és a község alapszabálya által meghatározott helyi önkormányzati feladatokat. Magyarkanizsa Község Képviselő-testületének 29 képviselője van, akiket a törvényben meghatározott módon és eljárás szerint választanak négyévente. Bizonyos, a képviselő-testület hatáskörébe tartozó ügyek megtárgyalására és más feladatok ellátására a képviselő-testület állandó munkabizottságokat hoz létre. Az állandó munkabizottságokon túl a képviselő-testület különleges és időszakos munkacsoportokat is alapíthat az alapszabállyal és az ügyrendjével összhangban.

A község polgármestere – A községi polgármesterét a községi képviselő-testület a képviselők sorából titkos szavazással választja, a képviselő-testület képviselőinek összes szavazatának többségével, négy évre. A község polgármesterének van helyettese, aki a polgármester távolléte vagy a feladatok ellátásában való akadályoztatása esetén helyettesíti őt.

Magyarkanizsa Község Községi Tanácsa – A Községi Tanács tagjai a község polgármester, a polgármester-helyettes, és a Községi Tanácsnak a Községi-képviselő testület által négy évre, a képviselők szavazattöbbségével titkosan megválasztott hét tagja. A község polgármestere a Községi Tanács elnöke. A község polgármester-helyettese tisztségénél fogva a Községi Tanács tagja.

Magyarkanizsa Község Községi Közigazgatási Hivatala – a törvényben, a község alapszabályában, valamint a Magyarkanizsa Község Községi Közigazgatási Hivatala szervezéséről szóló rendeletben előlátott feladatokat látja el. A Községi Közigazgatási Hivatal több belső szervezeti egységből áll:

1. Gazdasági és Helyi Gazdaságfejlesztési Főosztály
2. Felügyelői Főosztály
3. Építésügyi Főosztály
4. Pénzügyi és Költségvetési Főosztály
5. Helyi Adóigazgatási Főosztály
6. Közigazgatási és Községi Főosztály
7. Községi Szervek Ügyeit Ellátó Főosztály

A Községi Szervek Ügyeit Ellátó Főosztály egy szűkebb hatáskörű szervezeti egységgel is rendelkezik:

Nő	257
Összesen	492

ISKOLÁZOTTSÁG	1996. ÉVI ÖSSZEÍRÁS
Nem fejezett iskolát	57
Általános iskolát végzett	154
Középiskolát végzett	227
Felsőfokú végzettség	44
Nem válaszolt	10
Összesen	492

MUNKAVISZONY	1996. ÉVI ÖSSZEÍRÁS
Ideiglenes munkaviszony	19
Állandó munkaviszony	26
Munkanélküli	364
Egyéb	83
Összesen	492

Magyarkanizsa község területére az első menekültek 1991-ben és 1992-ben érkeztek a háborús cselekmények kezdetén, amelyek előbb a Horvát Köztársaságban majd a Bosznia-Hercegovinában történtek. A menekültek következő nagy hulláma 1995-ben érkezett a horvát hadsereg Villám és Vihar elnevezésű hadjáratai során és a Krajina nyugati részén levő községek elestét követően.

A menekültek utolsó nagy hulláma 1997-ben vagy 1998-ban érkezett, a Krajinai Szerb Köztársaságnak a Horvát Köztársaságba való úgynevezett „békés reintegrációja” következtében.

Magyarkanizsa község területére belső menekültek érkeztek 1999. második felében, a kumanovói egyezményt követően.

Az Európai Unióval kötött visszafogadási megállapodás szerinti visszatelepülők 2007-ben kezdtek visszaérkezni Magyarkanizsa községbe.

Azok közül, akik menekült státuszt szereztek vagy Koszovóból és Metóhiából érkező belső menekültként regisztrálták őket, több mint 99%-uk magánszemélyeknél, rokonoknál és barátoknál lettek elszállásolva, egyesek saját ingatlanukban élnek, amennyiben azt sikerült biztosítaniuk, a legnagyobb részük pedig bérelt ingatlanban él.

Azok a menekültek, akik hosszabb idő elteltével is a Magyarkanizsa község területén maradtak, többnyire (több mint 90%-ban) Horvátországból származnak.

2. táblázat: A 2005-ben Magyarkanizsa községbe költözött menekültek származási helye

Származási hely	szám	%
Horvát Köztársaság	70	95.90%

0-6 éves korú gyermekek	12
7-19 évesek	9
20-59 évesek	17
60 éves és idősebbek	3
Részarány 0-6	29.3
Részarány 60 éves és idősebbek	7.3
Összesen:	41

FOGLALKOZTATÁSI STÁTUSZ	2001. ÉVI ÖSSZEÍRÁS
Gyermekek	13
Tanuló	7
Egyetemi hallgató	-
Munkavállaló	12
Munkanélküli	2
Nyugdíjas	-
Egyéb	7
Összesen	41

IDEIGLENES SZÁLLÁSHELY TÍPUSA	2001. ÉVI ÖSSZEÍRÁS
Csoportos elhelyezési központ	14
Bérelt lakás	10
Rokonoknál/barátoknál	17
Saját szálláshely	-
Egyéb	-
Összesen	41

Magyarkanizsa község területén a 2011 és 2020 közötti időszakban három, a visszafogadási megállapodás szerinti visszatelepülő volt feljegyezve.

Magyarkanizsa község területén 2020-tól nem változott a visszafogadási megállapodás szerinti visszatelepülők száma.

A 2001-es összeírási adatok és a Menekültügyi Biztosság nyilvántartása szerint a legtöbb, regisztrált menekült státusszal rendelkező személy közül három felelt meg a menekültigazolás megszerzése feltételeinek, míg senki sem kapta meg a kitelepített személy státuszát. Összesen

Jelentős számú menekült, aki Magyarkanizsa község területén menekült státuszt szerzett, más városokba települt, főként a Vajdasági Autonóm Tartomány területére, például Újvidékre és környékére, valamint Belgrádba és annak környékére. Egyes menekültek harmadik országokba távoztak, míg sajnálatos módon sokan elhunytak.

A legtöbb személy (a népszámlálási és felmérési adatok alapján) úgy döntött, hogy integrálódik a közösségbe. Ezt szándékát a következőkkel jelezte: a Szerb Köztársaság állampolgárságának megszerzésével, szerb személyazonosító okmányok beszerzésével, a szerb állampolgárként járó jogok megszerzésével, miközben megőrizte a menekült státuszból eredő jogait is.

Mivel az integráció a menekültügyi problémák megoldásának utolsó fázisát, vagyis a tartós megoldások megtalálását jelenti, ez egyben a folyamat legnehezebb szakasza is. Ehhez rendkívül összetett megközelítés szükséges, amely igényli a helyi közösség, valamint a tágabb társadalmi környezet minden potenciáljának bevonását, továbbá a nemzetközi intézmények teljes körű támogatását. A probléma még összetettebbé válik amiatt, hogy menekültpopuláció azon része nem lett még a társadalomba integrálva, amely a legnehezebben illeszkedik be (idősebb személyek, munkaképtelen vagy korlátozottan munkaképes személyek stb.).

A községi biztos nyilvántartásában található adatok áttekintése alapján megállapítható, hogy Magyarkanizsa község területén közel 200 személy rendelkezik aktív státusszal, illetve megszűnt menekült státusszal, mivel megszerezte a Szerb Köztársaság állampolgárságát, a rendezte lakhatását és szerb személyazonosító okmányokat szerzett be a tartós letelepedés – INTEGRÁCIÓ – céljából.

2024. november végén Magyarkanizsa község területén az aktív menekült státusszal rendelkezők, vagyis kizárólag menekültigazolvánnyal rendelkező személyek nyilvántartása szerint 23 fő van, a belső menekültek összlétszáma 41 fő, míg visszatérő személy nincs.

2024-ben az Emberkereskedelem Áldozatainak Védelmi Központja formálisan 71 emberkereskedelem által sújtott személyt azonosított országos szinten. A formálisan azonosított személyek körében a legelterjedtebb kizsákmányolási forma a szexuális kizsákmányolás (33,8%), ezt követi a munkaerő-kizsákmányolás (22,5%), amely az előző években a domináns kizsákmányolási formának számított.

A formálisan azonosított emberkereskedelem-áldozatok bemutatása a kizsákmányolás típusa, életkor és nem szerinti bontásban, 2024-ben.

Kizsákmányolás formája	18 éves korig		18 éves kor felett		Összesen
	Nő	Férfi	Nő	Férfi	
Szexuális	8		16		24
Kényszerszermunka	2	1	6	7	16
Kényszerházasság	4				4
Kényszerkoldultatás	7	3	3		13
Illegális örökbefogadás	1	1			2
Bűncselekmények elkövetésére való kényszerítés		5		3	8

történő visszatérés eredménye, hanem a Szerb Köztársaságban különböző támogatási programokkal segített integrációs folyamatoké.

- A Köztársaság Statisztikai Intézet becslése szerint a Szerb Köztársaság lakosságának teljes száma az elmúlt 24 év során folyamatosan csökken. Ennek részben az alacsony, illetve negatív természetes szaporulat az oka, amely az alacsony születésszámból (Európában az egyik legalacsonyabb) és a magas halálozási arányból, a vidéki területek elnéptelenedéséből, valamint a lakosság külföldre történő elvándorlásából (gazdasági migráció, magasan képzett emberek elvándorlása stb.) adódik. A lakosság külföldre vándorlása gyakran csak ideiglenes munkavállalás/tartózkodás céljából történik, de egyre inkább változik át tartós külföldön maradásra, ami hol enyhébb, hol intenzívebb jelleget ölt.

- A külső migráció tekintetében a Szerb Köztársaság hagyományosan kivándorlási terület. Bár az adatok nem teljesek, a kivándorlásra vonatkozó információk jelentős népességáramlást jeleznek a Szerb Köztársaságból a fejlettebb Európai Unió tagországok, Észak-Amerika, Ausztrália és Új-Zéland irányába. Jelenleg egyértelmű a negatív migrációs mérleget. A születési válság és annak a népesség előregedésére és elnéptelenedésre gyakorolt következményei a közeljövőben továbbra is fennmaradnak és mélyülni fognak.

- Tekintettel az Ukrajnában 2023-ban is folytatódó háborús konfliktusra, a Szerb Köztársaság Kormánya döntést hozott az Ukrajnából érkező elvándorolt személyek ideiglenes védelméről szóló határozat kiegészítéséről, amely a Szerb Köztársaság Hivatalos Közlönyében 2024. március 15-én 21/2024. szám alatt jelent meg. 2024. január 1. és december 31. között ideiglenes védelmet 375 elhelyezett személy szerzett, illetve 708 személy esetében hosszabbították meg az ideiglenes védelmet. Az ideiglenes védelmi mechanizmus meghosszabbítása úgy, hogy a konfliktus lezárása bizonytalan, a Szerb Kormány szolidáris és hatékony válasza, amely összhangban áll az ukrajnai elhelyezett személyekre vonatkozó európai megoldással.

A menedék- és befogadóközpontokban levő kíséret nélküli kiskorúak száma 2023-ban:

- 0 és 14 év közöttiek: 216 (213 fiú, 3 lány)
- 15 és 18 év közöttiek: 1.547 (1542 fiú, 5 lány)
- 2024-ben a szociális védelmi intézményekben és a civil szervezetek által működtetett befogadóközpontokban 103 kíséret nélküli kiskorú bevándorló került elhelyezésre.
- 2024-ben 103 kíséret nélküli kiskorú bevándorló került elhelyezésre a szociális védelmi intézményekben, egy 14 és 18 év közötti kíséret nélküli kiskorú esetében indult meg a menedékjogra vonatkozó folyamat.

Fontos kiemelni, hogy:

a. Minden kíséret nélküli kiskorúnak, státusztól függetlenül, biztosított az egészségügyi ellátása.

b. Minden kíséret nélküli kiskorúnak, státusztól függetlenül, biztosított a kötelező iskolai oktatáshoz való hozzáférése.

c. A szociális védelmi intézmény alkalmazottai, valamint a civil szervezetek képviselői minden kíséret nélküli kiskorúnak nyújtottak pszichológiai-szociális támogatást.

d. Minden menedékjogot kérő kíséret nélküli kiskorúnak gyámsági védelmet biztosítanak.

e. Minden menedékjogot szerzett kíséret nélküli kiskorúnak gyámsági védelmet biztosítanak.

Magyarkanizsa községben több különböző programot és projektet valósítottak meg, illetve valósítanak meg a menekültek és belső menekültek számára, amelyek közül némelyek jelenleg is aktívak.

	Tűzifa vásárlása szociálisan hátrányos helyzetű családok számára, szerződés száma: 400-385/2020-3	20,000.00	20,000.00	20,000.00			20,000.00
2022	A menekült családok lakhatási körülményeinek javítása saját területükön, építőanyag és felszerelés vásárlásával, szerződés száma: 404-141/2022-I	3,150,000.00	2,879,803.08	369,880.92	270,196.92		3,249,684.00
2023	Támogatás a menekültek számára gazdasági megerősítést szolgáló támogatások nyújtásával, szerződés száma: 404-717/2023-I	1,350,000.00	1,347,566.40	150,529.60	2,433.60		1,498,096.00
2024	Építőanyag és felszerelés, szerződés száma: 003306420 2024	720,000.00	720,000.00	77,477.70			797,477.70
	összesen	6,335,000.00	6,062,369.48	878,318.64	272,630.52		7,213,318.64

figyelmet fordítsunk annak elemzésére, milyen szerepet tölthetnek be a decentralizált kormányzati szintek a migráció fejlődésre gyakorolt pozitív hatásainak megteremtésében.

Az adott helyi közösség intenzívebb fejlődéséhez fognak vezetni azok a helyi politikák, amelyek a migrációt a fejlesztési komponens részévé teszik, valamint kedvező környezetet teremtenek a migráns tőke számára.

Szükség mutatkozik a migrációval kapcsolatos helyi szintű szakpolitikai intézkedésekre, mivel a helyi szintre a migrációs politika végrehajtásának alanyaként tekinthetünk. A népesség migrációjának kezelése során a lehető legcélszerűbb választ kell megtalálni arra, miként válhat a migráció a fejletlen és fejlődő régiók fejlődésének mozgatórugójává.

A cél az, hogy a migrációra ne fenyegetésként, hanem fejlődési lehetőségként tekintsünk úgy helyi szinten, mint köztársasági szinten.

A Szerb Köztársaság hagyományosan emigrációs ország, de ugyanúgy bevándorlási és migrációs tranzitország is. Az elvándorlás történelmi okai a gazdasági és politikai tényezőkben keresendők.

A **belső migrációk** nem változtatják meg az ország teljes népességszámát, csupán a népesség eloszlása módosul egy adott területen belül. E migrációk leginkább faluból városba irányulnak, és jellegüket tekintve spontánok és önkéntesek.

A 2024. évi migrációra vonatkozó statisztikai eredmények (a Köztársasági Statisztikai Hivatal adatai) arra utalnak, hogy 2024-ben 134 903 személy változtatott lakóhelyet, vagyis telepedett át tartós jelleggel egyik településről a másikra a Szerb Köztársaság területén. A lakóhelyüket megváltoztató személyek átlagos életkora 36,4 év (a férfiaké 36,8, míg a nőké 36,0 év). A Szerb Köztársaságban a 2024. évben a belgrádi és a vajdasági régióban a migrációs egyenleg pozitív volt. Magyarok számára vonatkozóan nincsenek egzakt adatok a belső migrációk tekintetében, de érzékelhető a fiataloknak a községből való elvándorlásának trendje, különösen azoknál a fiataloknál, akik befejezték tanulmányaikat, de tartósan abban a városban vagy országban maradnak, ahol tanulmányaikat folytatták (Újvidék, Belgrád, Szabadka és magyarországi városok).

Az **immigrációt** vagy bevándorlást a migrációkezelésről szóló törvény (Szerb Köztársaság Hivatalos Közlönye, 107/12. szám) 2. szakasza úgy definiálja, mint a Szerb Köztársaságba való költözés egy másik országból, amely több mint 12 hónapig tart vagy vélhetően tartani fog. A Szerb Köztársaság lakosságának migrációs egyenlege a 2011 és 2022 közötti időszakban a becslések szerint negatív – körülbelül -118 ezer fő, azaz -17,0%. A 2022. évi népszámlálás adatai szerint a 2011 utáni bevándorlók száma 149 ezer (átlagosan évi kb. 13,5 ezer) és ez a szám a bevándorlók lehető legkisebb száma, mivel nincs beleszámolva a mortalitás, a lehetséges belföldi átköltözés, valamint az országból való újbóli eltávozás a két népszámlálás között. Ugyanebben az időszakban a becsült elvándorlók száma körülbelül 267 ezer (átlagosan évi 24 ezernél valamivel több). Amennyiben elfogadjuk azt az álláspontot, hogy a közigazgatási források használata növelte a 2022. évi népszámlálás lefedettségét az 2011. évi népszámláláshoz képest, feltételezhető, hogy a népmozgalmi statisztikai módszerrel kapott negatív migrációs egyenleg jelentősen alábecsült volt. Ennek a lakossági csoportnak az alapvető jellemzője, hogy a bevándorlók között túlnyomórészt a környező országokból érkező szerbek, valamint azok szerepelnek, akik külföldről visszatérve főként nyugdíjasként telepedtek le. A bevándorlók között voltak visszatelepülők a visszafogadási megállapodás alapján, valamint olyanok is, akik külföldi tartózkodásuk után önként tértek vissza az országba. A külföldi állampolgárok a bevándorlók kisebb részét alkották, vagyis minden negyedik bevándorló nem a Szerb Köztársaságból származott. A Szerb Köztársaság 2024. évi migrációs profiljának adatai szerint 2024 végéig 14 609 tartósan letelepedő külföldi érkezett a Szerb Köztársaság területére, ami növekedést jelent az előző évhez képest, amikor 11 910-en érkeztek. A tartósan letelepedő külföldiek között a legtöbben a Kínai Népköztársaság (24%), majd az Orosz Föderáció (18,5%) és Románia (6,6%) állampolgárai voltak. A Magyarok számára vonatkozóan nincsenek pontos adatok a bevándorlási folyamatokról, mivel a község területén

megállapodások is születtek az ideiglenes munkavállalásról és a szociális védelemről, amelyek a társadalombiztosítást szabályozzák. A Szerb Köztársaságban a közvetítői tevékenységet a több mint 100 magán foglalkoztatási ügynökség mellett a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat (HC3) is ellátja. A foglalkoztatási ügynökségek jelentései alapján 2024-ben 369 szerbiai állampolgár létesített munkaviszonyt külföldi munkáltatónál.

A biztonságos, rendezett és szabályozott migrációról szóló globális egyezmény rendelkezéseivel, valamint a hatályos nemzetközi emberi jogi, nemzetközi humanitárius jogi és menekültjogi eszközökkel összhangban a következő alapelvek kerültek meghatározásra:

1. Az országok szuverén joghatósága tiszteletben tartásának elve
Az országok teljes szuverén jogukat fenntartják arra, hogy szabályozzák a külföldiek belépésének, tartózkodásának és mozgásának feltételeit saját területükön, azzal a kötelezettséggel, hogy e tevékenységük során a nemzetközi jogi elveket és vállalt kötelezettségeiket betartják.
2. A migránsok emberi jogai védelmének elve
Minden ország köteles biztosítani minden migráns emberi jogainak és alapvető szabadságainak teljes tiszteletben tartását és védelmét, migrációs státusztól függetlenül, az egyetemes és regionális normákkal összhangban.
3. A jogállamiság és jogbiztonság elve
A migrációs politikáknak, eljárásoknak és intézkedéseknek a jogállamiságon kell alapulniuk, biztosítva a jogi kiszámíthatóságot, a megkülönböztetés tilalmát, a jogorvoslathoz való hozzáférést és az igazságos eljárást
4. Az integrált állami megközelítés elve (whole-of-government approach)
A migráció kezelése az összes illetékes állami szerv, intézmény és hivatal koordinált tevékenységén keresztül történik, az információk kölcsönös cseréje és a közpolitikai intézkedések összehangolása mellett.
5. A társadalom egészét átfogó megközelítés elve (whole-of-society approach)
A migrációs politikák kidolgozásában, végrehajtásában és nyomon követésében részt vesznek a civil társadalom, a szociális partnerek, a nemzetközi szervezetek, az akadémiai közösség, a helyi önkormányzatok és más releváns szereplők képviselői.
6. A nemzetközi együttműködés és szolidaritás elve
Az államok kétoldalú, regionális és multilaterális szinten működnek együtt a migráció hatékony kezelése, az illegális migráció megelőzése és a legális migrációs csatornák erősítése érdekében, a nemzetközi szolidaritás tiszteletben tartásával.
7. A migrációs politikák fenntartható fejlődési célokkal való összhangjának elve
A migrációs intézkedéseket az ENSZ által elfogadott Agenda 2030-al összhangban kell megfogalmazni és végrehajtani, figyelembe véve a fenntartható fejlődés gazdasági, társadalmi és környezeti dimenzióját a származási, tranzit- és célországokban.
8. A migránsok kiszolgáltatottsága csökkentésének elve
Az országok kötelesek intézkedéseket hozni a veszélyeztetettebb migránsokat érő kockázatok megelőzésére és enyhítésére, ideértve a gyermekeket, a nőket, az

A diaszpóra, mint a helyi fejlődés erőforrása

A diaszpóra kulcsszerepet játszhat az állam jelenlegi és jövőbeli fejlődésében. A migránsok fejlettebb országokba való elköltözésükkel új ismeretekre, készségekre és kapcsolatokra tesznek szert. A globális munkaerőpiac, a globális tudáshálózat, a kutatás és az innováció részeivé válnak, és megismerkednek a munkájuk területén tapasztalható globális trendekkel. Jobb üzleti lehetőségek nyílnak meg előttük, és magasabb életszínvonalat érhetnek el, mint amit Szerbiában elérhetnének. Ugyanakkor továbbra is kapcsolatban maradnak Szerbiával a közösségi médiákon, magán- és szakmai kapcsolatokon keresztül, és lehetőség van arra, hogy ezen keresztül emberi és egyéb erőforrásaikat átadják, ezzel felgyorsítva Szerbia fejlődését és integrálódását a globális áramlatokba. A kapcsolat legerősebb a helyi szinten, vagyis a társadalmi háló a legsűrűbb, és a saját erőforrások befektetésére való hajlandóság a legerősebb, amikor a közeli környezetről és konkrét emberekről van szó, akiknek támogatásra van szükségük. Ehhez rendszerszintű állami támogatásra van szükség, mind országos, mind helyi szinten.

A diaszpóra vállalkozói tevékenységének ösztönzése a következő révén:

- gazdasági tényező (erős helyi gazdaság),
- politikai tényező (a politika serkentése a diaszpórában),
- jó helyi önkormányzat (a korrupció alacsony szinten tartása és a közintézmények megfelelő módon való működése helyi szinten),
- hozzáférés a helyi pénzügyi forrásokhoz (minden vállalkozói tevékenységhez, legyen az kicsi vagy nagy),
- helyi pénzügyi források (minden vállalkozói tevékenységhez, legyen az kicsi vagy nagy),
- pozitívan tekinteni a vállalkozási tevékenységre (a diaszpóra sikeres vállalkozói tevékenységének népszerűsítése),

Hogyan fejlessze a helyi közösség a diaszpórával való együttműködést:

- A diaszpórával közös program kialakítása érdekében azonosítani kell a kulcsfontosságú fejlesztési prioritásokat és a konkrét projekteket.
- Meghatározni és azonosítani a diaszpórát
- Azonosítani a diaszpórában élő partnereket és azonosítani az érdekeiket
- Azonosítani azt, hogy a diaszpóra hogyan és hol tud hozzájárulni a helyi közösség fejlődéséhez
- Olyan ösztönzők kidolgozása, amelyek a diaszpórát a fejlesztési programokban való részvételre ösztönzik
- Azonosítani a diaszpórával való együttműködés legfőbb akadályait
- Megválasztani a megfelelő társadalmi intézkedéseket és politikákat
- A diaszpórával való munka érdekében állami kapacitásokat kiépíteni
- A diaszpórapolitikák és a helyi közösség politikáinak összehangolása.

A migránsok érdeklődése származási vidékük iránt többnyire a szűkebb, helyi szülőföldre és a családi körülményekre korlátozódik. Az „agyelszívás” kifejezés meghatározott társadalmi csoportok – például szakemberek, tudósok vagy magasan képzett állampolgárok – nagy, gyakran tömeges elvándorlását jelenti. A fogalom gyakran kapcsolódik a fiatalok lakóhelyükről vagy országukból való távozásához, tekintettel arra, hogy a fiatalok a jövőbeli fejlődés hordozói, és körükben természetesen vannak magasan képzettek is. Ezzel szemben az „agyvisszaszívás” kifejezés a magasan képzettek, szakemberek és tudósok, valamint a különböző gazdasági és iskolai végzettségű lakosok visszatérését jelenti. A „tudáskörforgás” kifejezést gyakran a migráció és az állampolgárok mobilitásának összefüggésében használják. Maga a fogalom a szakmai ismeretek

3. FEJEZET:

HELYZETELEMZÉS ÉS MEGÁLLAPÍTÁSOK

A menekültek, belső menekültek és visszatelepülők helyzetének vizsgálata négyféle kvalitatív elemzést foglal magába:

1. a szélesebb munkahelyi környezetre vonatkozó dokumentáció áttekintése,
2. helyzetelemzés (SWOT),
3. az érintett felek elemzése, és
4. a problémák elemzése.

1. A munkahelyi környezetről szóló dokumentáció áttekintése több, e terület szempontjából releváns, kulcsfontosságú nemzeti stratégiai dokumentumot foglal magában, a menekültekre vonatkozó jelenlegi jogi keretet Szerbiában, a Magyarokiszsa község stratégiai dokumentumait, valamint a menekültek és belső menekültek számára a községben megvalósított és folyamatban lévő projekteket és programokat.

A menekültekkel, belső menekültekkel és visszatelepülőkkel kapcsolatos kérdések szempontjából jelentős nemzeti stratégiai dokumentumok a következők:

- Migrációkezelési stratégia (Szerb Köztársaság Hivatalos Közlönye, 59/2009. szám);
- A Szerb Köztársaság gazdasági migrációiról szóló, a 2021–2027. közötti időszakra vonatkozó stratégiája (Szerb Köztársaság Hivatalos Közlönye, 30/18. szám), amely foglalkozik a kényszmigrációkkal is (menekültek, belső menekültek, visszafogadási megállapodás alapján visszatelepülők), valamint a diaszpórának a származási ország fejlődésében betöltött szerepével;
- A 2024–2030 közötti időszakra vonatkozó, menekültek és belső menekültek kérdéseinek megoldásáról szóló nemzeti stratégia (Szerb Köztársaság Hivatalos Közlönye, 91/24. szám), amely célokat tűz ki az állandó megoldások, az integráció, a lakhatás, a gazdasági megerősítés és a jogokhoz való hozzáférés területén;
- A menekültek és belső menekültek kérdéseinek megoldását célzó stratégia 2025–2027. közötti időszakra vonatkozó végrehajtásáról szóló cselekvési terv (Szerb Köztársaság Hivatalos Közlönye, 16/25. szám);
- A Szerb Köztársaságban élő romák társadalmi integrációjáról szóló, a 2022–2030. közötti időszakra vonatkozó stratégia (Szerb Köztársaság Hivatalos Közlöny, 23/22. szám), amely foglalkozik a Szerb Köztársaságnak a roma népességhez tartozó, a visszafogadási megállapodás alapján visszatelepülő és a belső menekült személyekkel;
- A visszafogadási megállapodás szerinti visszatelepülők újraintegrációjának a 2025–2026-os időszakra vonatkozó programja: 94/2025-28;
- A Szerb Köztársaságnak a 2021–2026 közötti időszakra vonatkozó foglalkoztatási stratégiája (Szerb Köztársaság Hivatalos Közlönye, 18/21-4. és 36/21. szám) - az aktív foglalkoztatáspolitikai intézkedésekbe bevonja a menekülteket, belső menekülteket, a visszafogadási megállapodás szerinti visszatelepülőket, valamint az emberkereskedelem áldozatait, mint nehezebben foglalkoztatható csoportokat;
- A diszkrimináció megelőzéséről és az attól való védelemről szóló, 2022–2030 közötti időszakra vonatkozó stratégia: 12/2022-58, amely világosan azonosítja a menekülteket, a menedékkérőket, a migránsokat és a belső menekülteket mint a diszkriminációnak kitett csoportokat;
- A Szerb Köztársaságban élő fiatalokról szóló, a 2023–2030. közötti időszakra vonatkozó stratégia: 9/2023-43, mivel felismeri a támogatás szükségességét a veszélyeztetett

különösen érzékeny társadalmi csoportként ismerték el. Problémáikat és szükségleteiket Magyarokanizsa község más veszélyeztetett lakossági csoportjainak igényeitől elkülönítetten kell vizsgálni;

- A menekültek és belső menekültek számára eddig megvalósított, valamint folyamatban lévő programok és projektek a következő kérdések kezelésével foglalkoztak: lakhatás biztosítása, induló vállalkozások és egyéb jövedelemszerző tevékenységek támogatása. Eddig nem valósultak meg projektek vagy programok a visszafogadási megállapodás alapján visszatelepülők támogatására.

2. A helyi közösségben uralkodó **állapotok elemzése** a menekültek és belső menekültek támogatásával kapcsolatos eddigi tevékenységek és eredmények azonosításából, valamint a közösség kapacitásainak és gyengeségeinek, továbbá a lehetőségeknek és akadályoknak a feltérképezéséből állt. (SWOT-elemzés).

A helyiszintű rendszer belső ERŐSSÉGEI	A helyiszintű rendszer belső GYENGESÉGEI
• Általános politikai elkötelezettség a problémák megoldása iránt • A menekültekkel és belső menekültekkel foglalkozó káderek tapasztalata és szakértelme • Tapasztalat menekülteket és belső menekülteket célzó projektekben • Tapasztalat az adományozókkal és nemzetközi programokkal való együttműködés terén • Eddig megvalósított lakhatási projektek • Jól kiépített helyi szociális védelmi rendszer	• A helyi költségvetésben nem áll rendelkezésre elegendő forrás • Számos megoldatlan probléma a helyi lakosság körében – prioritások • Gyengén fejlett civil szféra – civil szervezetek • A menekültek és a belső menekültek szervezetlensége • Nem elegendő médiavisszhang • Magyarokanizsa község általános elmaradottsága. Hiányos és elavult adatbázis a visszatelepülők ről (a visszatelepülők nem jelentkeznek és nem jelentenek változásokat) és más migránskategóriákról (illegális migránsok, diaszpóra, emberkereskedelem áldozatai); • A kapacitások nem megfelelőek, és hiányzik a szükséges szakértelm a menedékkérőkkel, valamint a státusz nélküli rászoruló migránsokkal végzett munka terén. Ugyanez igaz más migránskategóriákra is, például a diaszpórára, az emberkereskedelem áldozataira stb.; • Az intézményrendszer szereplői közötti együttműködés elégtelen a célcsoport problémáinak kezeléséhez; • A helyi szinten nem ismerik fel a gazdasági migráció jelentőségét • Nem áll megfelelő tájékoztatás rendelkezésre a diaszpórával való kapcsolódási lehetőségekről és a diaszpóra befektetéseiről • A különböző migránskategóriákat érintő intézkedések és tevékenységek megvalósítása nagymértékben az adományalapoktól való függéstől függ
Külső LEHETŐSÉGEK	Külső VESZÉLYEK
• Állami stratégiák megléte • Az állam fokozott aktivitása ezen a területen (lakhatás biztosítása, az EU-alapok igénybevétele, valamint együttműködés nemzetközi alapokkal és szervezetekkel)	• Kedvezőtlen gazdasági helyzet és a munkanélküliség • A nemzeti stratégiák lassú végrehajtása • A világ gazdasági válsága, amely az EU-alapokra is kihat

6. Mindazon közszolgálati intézmények, amelyek a menekültek, a belső menekültek és a visszatelepülők problémáinak kezelése érdekében – a felmerülő szükségleteknek megfelelően és saját hatásköreik keretei között – bekapcsolódnak az érintett feladatok ellátásába.

A helyi szereplők tevékenységeiket az alábbiakkal együttműködésben valósítják meg:

- a Menekültügyi Főbiztossággal, amely iránymutatásokat és szakmai útmutatásokat biztosít a menekültekkel foglalkozó megbízottak számára, különös tekintettel a státuszbeli kérdésekre, a szálláshelyek biztosítására és az alapvető jogokhoz való hozzáférésre;
- az ENSZ Menekültügyi Főbiztosságával (UNHCR) az integrációs lakhatási programok terén, amelyeket az UNHCR a partnereivel közösen valósít meg;
- a Szerb Demokrata Fórummal, amely olyan szervezet, amely évek óta folytat a menekült és elűdzött személyek okmányai beszerzésének és jogi támogatásának biztosítására vonatkozó projektet;
- HCIT – jogsegély;
- Az UNHCR és az IOM által lebonyolított humanitárius és fejlesztési programok felelősei

4. A problémák elemzése rámutatott arra, hogy a Magyarokiszsa községben élő menekültek, belső menekültek és visszatelepülők legfőbb gondjai a következők:

- Személyes okmányokhoz való hozzáférés, valamint a státusz és az okmányok rendezése a Szerb Köztársaságban: A menekült és belső menekült személyek kisebb hányadának esetében az alapvető probléma a személyes okmányokhoz való hozzáférés (állampolgárság és lakóhely) a Szerb Köztársaságban. Ennek oka az adminisztratív és pénzügyi nehézségek, amelyek a szükséges okmányok beszerzésében merülnek fel, melyek az állampolgársági kérelem benyújtásához és ezt követően a személyi igazolvány kiállításához szükségesek. A menekült lakosság jelentős része éppen ezért ki van zárva a Szerb Köztársaság szociális védelmi rendszeréből (a család anyagi támogatásához, más személy általi gondozáshoz és segítséghez, gyermekpótlékhoz, szülői pótlékhoz stb. fűződő jog).
- Lakhatási feltételek biztosítása és társadalmi integráció: A menekült, belső menekült és visszatelepülő személyek lakhatási státusza olyan mutató, amely alapján kimutatható e személyek egyenlőtlen helyzete a helyi lakossággal szemben. A menekült lakosság jelentős része saját forrásaiból oldotta meg lakhatási kérdéseit, házakat építve. A családok többsége falusi ingatlanok vásárlásával oldotta meg lakhatási problémáját, azonban e kedvező eredmények ellenére a lakhatás továbbra is kulcsfontosságú egzisztenciális probléma.
- Az egészségügyi ellátáshoz és a szociális védelemhez való hozzáférés lehetősége: Az egészségügyi törvény értelmében a menekültek, belső menekültek és visszatelepülők ugyanazokkal a jogokkal rendelkeznek, mint a helyi lakosság.
- Gyermek- és felnőttoktatás: A tanuláshoz való jog a gyakorlatban teljes mértékben érvényesül. A menekült személyek gyermekeinek mindegyike részt vesz az oktatási rendszerben minden iskolai szinten. Nehézségek elsősorban azoknál a szülőknél jelentkeznek, akik nem rendelkeznek anyagi forrással az iskoláztatás vagy az utazás finanszírozására, például a havi bérletek megvásárlására, mivel a Magyarokiszsa községben egy középiskola is található, és a középiskolás diákok a településekről Magyarokiszsára utaznak.

kielégítsék. Az önkormányzat gondoskodik arról, hogy a képzések a lehető leghatékonyabban valósuljanak meg, elméleti és gyakorlati részek kombinálásával;

5. **A munkaviszony létesítését akadályozó tényezők elhárítása** – a munkaadók körében a társadalmilag hátrányos helyzetű csoportok alkalmazásának előnyeire irányuló tudatosság növelésével valósul meg. A projektek továbbá azzal kapcsolatosak, hogy bizonyos létesítményeket vagy földterületeket biztosítsanak a munkanélküliek számára foglalkoztatási lehetőségként – olyan projektekről van szó, amelyek átmeneti munkalehetőséget garantálnak a munkanélkülieknek, munkatapasztalat-szerzés és közmunka programok révén. Szakmai fejlődésük ezeknek a projekteknél kulcsfontosságú része lesz. A projekteket elsősorban fiatalok számára kell megvalósítani, akik még soha nem dolgoztak, vagy azok számára, akiknek új készségeket kell elsajátítaniuk munkaviszony újbóli létesítése érdekében. Ugyanakkor biztosítani kell e személyek befogadását és ellátását is, mint a sikeres integráció és a helyi közösségbe való bekapcsolódás elengedhetetlen támogatását;
6. **Tájékoztatás és tanácsadás** – számos olyan projektet foglal magában, amelyek segítik az embereket az újbóli elhelyezkedésben, vagy azokat, akiknél a munkanélküliség fenyeget, alternatív munka megtalálásában. Ilyen projektek közé tartozik munkaerő-közvetítő intézmények, üzleti klubok létrehozása, interjútechnikákra vonatkozó képzések, valamint a munkába való visszatérés terveinek elkészítése.

Megállapítások és ajánlások: A kedvezőtlen demográfiai szerkezettel rendelkező Magyarokizsa község a menekültek, belső menekültek és visszatelepülők jelenlétével a területén, képes lehet javítani e kedvezőtlen demográfiai trendeket. A népesedési politikájával olyan feltételeket teremtve, amelyek megoldják a község területén élő személyek problémáit, bevonhatja más területekről a menekülteket és belső menekülteket, ezzel javítva a kedvezőtlen demográfiai helyzetet. A munkaerő problémáinak minden aspektusa hosszabb távon korlátozhatja a térség kiegyensúlyozott fejlődését. Ebben a kontextusban kell vizsgálni a menekültek és belső menekültek foglalkoztatásának kérdését is.

- A falvak lakosságának életkori és munkaerő-szerkezete rendkívül kedvezőtlen. Ugyanakkor a falvak rendelkeznek az élethez és a fejlődéshez szükséges anyagi erőforrásokkal, és ebben a kontextusban intézkedéseket kell kidolgozni a menekültek, a belső menekültek és a visszatelepülők tartós integrációja érdekében Magyarokizsa község falusi településein. Ez a megközelítés még fontosabb, ha figyelembe vesszük, hogy az elmúlt tíz év során a lakosság létszáma 20%-kal csökkent. Ezért Magyarokizsa községnek a helyi politikák révén pozitívan kell befolyásolnia a demográfiai helyzetet, ezáltal erősítve a helyi népesedéspolitikát;
- Magyarokizsa valamennyi lakossági csoportja nehézségekkel küzd a munkaviszony létesítése terén. Ez a probléma a helyi lakosságot is érinti, azonban sokkal erőteljesebben jelentkezik a menekült, a belső menekült és a visszatelepülő népesség körében. Részleges megoldást jelentenek az átképzési programok, amelyek a helyi önkormányzat támogatásával történő önálló vállalkozásindítást ösztönzik;
- A menekültek, a belső menekültek és a visszatelepülők lakhatási helyzetének rendezése továbbra is kulcsfontosságú. Ennek megoldására több lehetőség is rendelkezésre áll: régi falusi házak megvásárlása és az azok felújításához szükséges források biztosítása, amivel a falvak megfiatalítása és újjáélesztése is elősegíthető; továbbá a helyi önkormányzat és a szociális központ közvetítő szerepvállalása annak érdekében, hogy e személyek lakhatása tartási szerződések megkötésének elősegítésével biztosítható legyen, amely tehermentesítene a

Általános cél:

A migrációk átfogó kezelése helyi szinten. Az átfogó migrációkezelés fejlesztése révén olyan feltételek megteremtése a cél, amelyek lehetővé teszik az ágazati célok teljesítését, úgymint a cselekvési terv által felölelt, bármely kategóriába tartozó személyek jogainak védelme, a migráció pozitív fejlesztési potenciáljának kihasználására alkalmas környezet megteremtése, valamint a népességfogyás kedvezőtlen hatásainak mérséklése.

A fenti általános célkitűzés alapján meghatározásra kerültek azok a specifikus célok, amelyek a 2025–2029 közötti időszakban az általános cél megvalósítása szempontjából relevánsak, ezek pedig a következők:

SPECIFIKUS CÉLOK - SC1

- **SC1a. A 2025–2029. közötti időszakban 2 falusi ház felvásárlásával 2 családnak otthont biztosítani a falusi közösségekben.**
- **SC1b. A 2025–2029. közötti időszakban 4 menekült és belső menekült család számára támogatást biztosítani építőanyag beszerzésére, az épülőfélben levő épületek befejezésére vagy meglévő lakóházak felújítására (a Szerb Köztársaság Menekültügyi és Migrációs Biztosságával együttműködésben).**
- **SC1c. A 2025–2029. közötti időszakban legalább 2 visszatelepülő család számára építőanyagot kell biztosítani régi családi házak felújítására.**

SPECIFIKUS CÉLOK - SC2

- **SC 2a. A 2025–2029. közötti időszakban a kis családi vállalkozások megindítására előlátott alapból ösztönözni az önfoglalkoztatást (a kis- és középvállalatokkal és a VAT fejlesztési alapjával együttműködésben).**
- **SC 2b. A 2029. év végéig legalább évi 3-3, a kis családi vállalkozások megindítását célzó csomagot kell biztosítani menekült és belső menekült személyek számára.**
- **SC 2c: A község gazdasági fejlődésének érdekében 2029 végéig a Magyarkanizsa község területén kapcsolatokat és együttműködést kell kiépíteni és a meglévőket megerősíteni a diaszpóra tagjaival, mégpedig adatbázis és felhasználói hálózat létrehozásával.**
- **SC 2d. A helyi cselekvési terv által érintett, legveszélyeztetettebb felhasználói csoportok számára hozzáférést biztosítani a szociális védelmi jogokhoz és szolgáltatásokhoz.**

SPECIFIKUS CÉLOK - SC3

- **SC 3a. 2029 végéig legalább három tematikus műhelymunka, kerekasztal-beszélgetés, médiakampány és egyéb tevékenység megszervezésével biztosítani kell a helyi intézmények megerősítését és hálózatosodásának támogatását az emberkereskedelem megelőzése terén, valamint az emberkereskedelem áldozatainak nyújtott szolgáltatások minőségének javítását, továbbá a helyi emberkereskedelem-ellenes csapatok létrehozását.**
- **SC 3b. A migránsokkal és a veszélyeztetett csoportokkal kapcsolatos tolerancia folyamatos erősítése fórumok és kerekasztal-beszélgetések szervezésével.**
- **SC 3c. A helyi önkormányzatok kapacitásainak állandó képzésekkel való bővítése a migrációkezelés terén.**

Családok beköltözése	2025 4. negyedéve	3 család beköltözött a házakba	Azon családok száma, akiknek lakhatása megoldódott	450 EUR kezdeti támogatás	4050 EUR	Biztos	Vöröskereszt, családok, helyi önkormányzat
A legveszélyeztetettebb családok azonosítása	2026 1. fele	2 család	Az azonosított családok száma			Biztos	Községi Tanács és helyi közösségek
Házvásárlások megvalósítása	2026 3. negyedéve	2 megvásárolt falusi ház a 2 legveszélyeztetettebb család számára	Megvásárolt házak száma	1.900 EUR	17.100 EUR	Helyi önkormányzat és biztos	Adományozó, MMB
Családok beköltözése	2026 4. negyedéve	2 család beköltözött a házakba	Azon családok száma, akiknek lakhatása megoldódott	300 EUR	2.700 EUR	Biztos	Vöröskereszt, családok, helyi önkormányzat

3.6. **Specifikus cél SC1 b:** A 2025–2029. közötti időszakban 4 menekült és belső menekült család számára támogatást biztosítani építőanyag beszerzésére, az épülfőfelben levő épületek befejezésére vagy meglévő lakóházak felújítására (a Szerb Köztársaság Menekültügyi és Migrációs Biztosságával együttműködésben)

Tevékenység	Megvalósítási időszak (-tól -ig)	Elvárt eredmények	Mutató(k)	Szükséges források		A tevékenységek végrehajtói	Partner(ek) a megvalósításban
				Helyi önk. költségvet.	Egyéb források		
Azonosítani a támogatásra szoruló családokat	2027 1. negyedéve	Azonosítva minden, jövedelemszerző tevékenységben támogatásra szoruló család	Az azonosított családok száma	Meglévő emberi erőforrások		Biztos	Helyi közösség, Vöröskereszt
Pénzeszközöket támogatást biztosítani a programhoz	2027 1. negyedéve	Támogatás biztosítva – legfeljebb 10 családnak	A támogatott családok száma	13.000 EUR		Biztos	MMB

Az előnyt élvező családok kiválasztása	2028 3. negyedéve	3 kiválasztott visszatelepülő család	Családok száma			Migrációügyi tanács/munkacsoport	
A támogatás megvalósítása – első kör	2028 4. negyedéve	A támogatás kiosztva			Tartományi alap	Biztos	Tartományi titkárság
Az aktivitások ugyanezen köre fog megvalósulni 2029-ben							
Specifikus cél SC 2a: A 2025–2029. közötti időszakban a kis családi vállalkozások megindítására előlátott alapból ösztönözni az önfoglalkoztatást (a kis- és középvállalatokkal és a VAT fejlesztési alapjaival együttműködésben)							
Tevékenység	Megvalósítási időszak (-tól -ig)	Elvárt eredmények	Mutató(k)	Szükséges források		A tevékenységek végrehajtói	Partner(ek) a megvalósításban
				Helyi önk. költségvet.	Egyéb források		
A menekültek és a belső menekültek körében az érdeklődés felmérése	2028 második negyedéve	Legalább 5 azonosított család	Az érdekelt családok száma	Meglévő emberi erőforrások		Magyarbizsa Községi Közigazgatási Hivatal	Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, Biztos
A helyi és piaci igények felmérése	2028 harmadik negyedéve	A családi vállalkozások számára azonosított területek		850,00 EUR	7.650,00 EUR	Magyarbizsa Községi Közigazgatási Hivatal	Fejlesztési alap biztos
Átfogó támogatási terv kidolgozása azon családok számára, amelyek az	2028 negyedik negyedéve	Minden családnak elkészült a személyre szabott terve	A tervek száma és minősége			Magyarbizsa Községi Közigazgatási Hivatal	Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, Biztos

		támogatási forma kapcsán		Csomagok száma		Adományozó MMB		
Támogatási eszközök biztosítása - csomagok	2029 2. negyedéve	Legalább 5 csomag biztosítva				Biztos, MMB		
Az előnyt élvező családok kiválasztási kritériumainak kidolgozása	2029 2. negyedéve	Kidolgozott kritériumok		A kritériumok minősége	850,00 EUR	Migrációügyi tanács		MMB, biztos
Családok kiválasztása	2029 3. negyedéve	5 család kiválasztva		A kiválasztott családok száma		Migrációügyi tanács		MMB, biztos
A támogatottak képzése	2029 4. negyedéve	5 család képzése elvégezve		A képzés terjedelme és minősége		Biztos		MMB
A támogatás megvalósítása	2029 4. negyedéve	A csomagok 5 család számára kiosztva		Támogatási csomagok száma		Biztos		MMB, biztos
Megjegyzés: ez a ciklus 2025-ben is megismétlődik								

38

Specifikus cél SC 3a: 2029 végéig legalább három tematikus műhelymunka, kerekasztal-beszélgetés, médiakampány és egyéb tevékenység megszervezésével biztosítani kell a helyi intézmények megerősítését és hálózatosodásának támogatását az emberkereskedelem megelőzése terén, valamint az emberkereskedelem áldozatainak nyújtott szolgáltatások minőségének javítását, továbbá a helyi emberkereskedelem-ellenes csapatok létrehozását.					
Tevékenység	Megvalósítási időszak (-tól -ig)	Elvárt eredmények	Mutató(k)	Szükséges források Helyi önk. költségvet. és/vagy egyéb helyi források	A tevékenységek végrehajtói Partner(ek) a megvalósításban

forrásainak azonosítása								nek képviselői).	
Kapcsolatfelvétel és találkozók szervezése a diaszpóra tagjaival	6 hónap	Kialakított kapcsolatok, lezajlott információ- és tervcsere, a jövőbeli együttműködés megbeszélése	Megtartott ülések száma	Meglévő emberi erőforrások, támogatói pénzeszközök				Helyi önkormányzat, projektcsapat,	MMB, kis- és közép vállalkozások, diaszpóra egyesületei, adományozók
8.5. A begyűjtött adatok elemzése és a diaszpórával való együttműködési potenciál azonosítása.	2 hónap	A diaszpóra elhelyezkedésére, demográfiai adataira, szakmai profiljaira és érdeklődési köreire vonatkozó adatok összegyűjtése és feldolgozása.	Jelentés kidolgozva a feltérképezés eredményeiről (demográfiai profil, Szakmai struktúra, a helyi önkormányzattal való együttműködési érdekek).	Meglévő emberi erőforrások, támogatói pénzeszközök				Munkacsoporthelyi önkormányzat képviselői, migráció- és diaszpóraügyi szakemberek, IT szakemberek, diaszpóra egyesületeinek képviselői).	Adományozók
A helyi önkormányzat területéről származó diaszpórára vonatkozó adatbázis létrehozása	3 hónap	Adatbázis létrehozása	Az adatbázisba bevitt adatok száma és típusa	Meglévő emberi erőforrások, támogatói pénzeszközök				Munkacsoporthelyi IT csapat.	Adományozók

A vállalkozók oktatása és tájékoztatása	Folyamatos	Képzett és tájékozott vállalkozók	A megtartott ülések, műhelymunkák és előadások száma	Meglévő források	támogat ói eszközök	Helyi önkormányzat	Biztonság, Migrációügyi tanács, MMB, Szociális központ, civil szervezetek
A projekt népszerűsítése céljából médiakampany folytatása	Folyamatos	A nyilvánosság és a vállalkozók tudnak a tevékenységről	Újságcikkek, tv mellékletek, internetes anyag	Meglévő források	támogat ói eszközök	Helyi önkormányzat	Biztonság, Migrációügyi tanács, MMB, Szociális központ, civil szervezetek

- Kapcsolatban áll a helyi cselekvési terv végrehajtásában tevékenykedő összes résztvevővel;
- Irányítja a helyi cselekvési terv nyomon követését (monitorozását) és a sikerességét (kiértékelését);;
- Kapcsolatot ápol a nyilvánossággal és a helyi önkormányzat döntéshozóival.

A helyi cselekvési tervet alkalmazó alanyok.

A helyi cselekvési terv végrehajtását azok az intézmények, szervezetek és csapatok végzik, amelyek a helyi cselekvési terv alapján kidolgozott tervek és projektek közvetlen megvalósítására jöttek létre. A helyi cselekvési tervvel összhangban fel lesznek osztva a szerepek és a felelőségek a helyi közösség különféle szereplői, a megvalósítási partnerek között. A nyilvánosság és a munka átláthatóságának elvével összhangban minden szereplő saját munkájáról nyilvántartást és dokumentációt fog vezetni és időszakos jelentéseket készíteni. A jelentések lesznek a munka sikeressége monitorozásának és kiértékelésének az alapjai.

A helyi cselekvési tervet alkalmazó struktúrának a feladatai és felelőssége a következő:

- A helyi cselekvési terv megvalósítása;
- A helyi cselekvési terv által biztosított szolgáltatások igénybevevőivel való közvetlen kommunikáció;
- A helyi cselekvési terv végrehajtásával kapcsolatos minden tevékenységre vonatkozó jelentések rendszeres benyújtása a Migrációkezelési és Tartós Megoldások Tanácsa koordinátorának;
- A helyi cselekvési terv feladatainak végrehajtásához szükséges esetleges szakmai továbbképzéseken való részvétel;
- A helyi cselekvési terv végrehajtási folyamatának fejlesztése az irányítói oldal javaslataival és ajánlásaival összhangban.

Az irányító és a végrehajtó alanyok ki fogják dolgozni az egymással való kommunikáció tervét és mechanizmusait, nyomon követik a helyi cselekvési terv alkalmazása során elvárt eredményekkel kapcsolatos információcsere sikerességét és hatékonyságát. Az irányító és végrehajtó alanyok kommunikációs terve szabályozni fogja az információk cseréjének idejét és módját és a szükséges akciók alkalmazását.

A következő időszak részletes éves terveit a Migrációkezelési és Tartós Megoldások Tanácsa fogja előkészíteni a végrehajtó alanyokkal folyamatosan konzultálva. Szükség esetén a tanács megfelelő munkacsoportokat is létrehoz.

A helyi cselekvési terv végrehajtásának nyomon követésére, sikerességének értékelésére és esetleges korrekciós intézkedések meghozatalára szolgáló mechanizmusokat a Nyomon követési és értékelési terv (monitoring és kiértékelési terv) fogja meghatározni.

menekültek és belső menekültek kérdéseivel foglalkozó helyi intézmények és szervezetek szakembereiből, valamint a helyi cselekvési terv felhasználói csoportjainak képviselőiből fog állni.

A Migrációkezelési és Tartós Megoldások Tanácsa saját munkatervében fogja meghatározni a helyi cselekvési terv monitorozása és a kiértékelése módjának a megszervezését a cselekvési terv megvalósításának időszakában. A szóban forgó tervnek biztosítania kell a következőket:

- az elektronikus formában rendelkezésre álló valamennyi adat és információhoz való hozzáférést és azok összegyűjtését minden olyan szereplőtől, aki részt vesz a helyi közösségben élő menekültek és belső menekültek helyzetének javítását célzó folyamatban;
- a kapcsolattartást a helyi cselekvési terv végrehajtásának kidolgozásában résztvevők mindegyikével;
- a helyi cselekvési terv sikerességének nyomon követési (monitorozási) és kiértékelési folyamatának irányítását;
- a kapcsolattartás módjának meghatározását a nyilvánossággal és a helyi önkormányzat döntéshozóival.

Az irányító és a végrehajtó alanyok ki fogják dolgozni az egymással való kommunikáció tervét és mechanizmusait, nyomon követik a helyi cselekvési terv alkalmazása során elvárt eredményekkel kapcsolatos információcsere sikerességét és hatékonyságát. Az irányító és végrehajtó alanyok kommunikációs terve szabályozni fogja az információk cseréjének idejét és módját és a szükséges akciók alkalmazását.

A következő időszak részletes éves terveit a Migrációkezelési és Tartós Megoldások Tanácsa fogja előkészíteni a végrehajtó alanyokkal folyamatosan konzultálva. Szükség esetén a tanács megfelelő munkacsoportokat is létrehoz.

A helyi cselekvési terv végrehajtásának nyomon követésére, sikerességének értékelésére és esetleges korrekciós intézkedések meghozatalára szolgáló mechanizmusokat a Nyomon követési és értékelési terv (monitoring és kiértékelési terv) fogja meghatározni.

Szerb Köztársaság
Vajdaság Autonóm Tartomány
Magyarkanizsa község
Magyarkanizsa Község Közigazgatási Hivatala
Általános közigazgatási és közös ügyek osztálya
Iktatószám: 004685314-2025
Kelt: 2025.12.10.
Magyarkanizsa

JELENTÉS

a lefolytatott nyilvános vitáról

Magyarkanizsa község Községi Tanácsa a 2025.11.24-én megtartott ülésén megállapította a Magyarkanizsa község migrációkezelésének fejlesztésére vonatkozó 2025–2029. időszakra szóló Helyi Akcióterv tervezetének nyilvános vitájára vonatkozó Programot.

A Magyarkanizsa község migrációkezelésének fejlesztésére vonatkozó 2025–2029. időszakra szóló Helyi Akcióterv tervezetének nyilvános vitája 2025. november 24-től 2025. december 9-ig tartott.

A nyilvános vita záróülésére 2025. december 9-én került sor, a Magyarkanizsa Község Közigazgatási Hivatalának nagytermében, 8.00 órai kezdettel.

A Helyi Akcióterv tervezetét közzétették Magyarkanizsa község hivatalos honlapján (www.kanjiza.rs), valamint a Községi Közigazgatási Hivatal hirdetőtábláján.

Az észrevételeket, javaslatokat és véleményeket írásos formában 2025. december 9-én 7.00 óráig lehetett benyújtani a következő címre: Magyarkanizsa Község Önkormányzata, Általános közigazgatási és közös ügyek osztálya, Fő tér 1., 24420 Magyarkanizsa, vagy elektronikus úton az alábbi e-mail címre: akasa@kanjiza.rs.

A nyilvános vita záróülésén Magyarkanizsa község részéről jelen volt: Kasza Attila, az Általános közigazgatási és közös ügyek osztályának vezetője, Jenei Ervin, gazdaságfejlesztési és beruházási tanácsadó, valamint Milovanović Mária, a Községi Közigazgatási Hivatal vezetője.

Jenei Ervin, gazdaságfejlesztési és beruházási tanácsadó, az előterjesztő nevében, bevezető felszólalásában ismertette a Magyarkanizsa község migrációkezelésének fejlesztésére vonatkozó 2025–2029. időszakra szóló Helyi Akcióterv tervezetét, és kiemelte az új akcióterv elfogadásának indokait. Elmondta, hogy a dokumentum konkrét célja az életkörülmények javítása, valamint a menekültek, az országon belül lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek, a visszafogadási megállapodás alapján visszatérők, a